

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40507
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en l'especialitat d'educació física
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	15 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa espec. educ. física	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA PUCHADES, WENCESLAO	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

La matèria “Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en educació física” pretén introduir als i les estudiants en els aspectes fonamentals que caracteritzen la innovació educativa i oferir un panorama ampli de les principals tendències innovadores en l’educació física. L’anàlisi dels diferents enfoc innovadors, originats generalment com alternativa a plantejaments convencionals, per una part, permetrà emmarcar-los en els discursos subjacents i que donen sentit a cadascun d’ells i, per altra, emfatitzar la importància del treball col·laboratiu dels/les docents i la reflexió sobre la pròpia pràctica. Aquesta matèria ofereix, així mateix, una visió global de la investigació educativa en l’educació física mitjançant els principals paradigmes, models i dissenys d’investigació. Amb això, es pretén establir les bases epistemològiques i oferir les estratègies i formes concretes d’orientar la investigació educativa, de cara a facilitar la iniciació dels futurs professors/es en els processos de presa de decisions vinculats al disseny i desenvolupament d’investigacions en educació física. Finalment, la dimensió deontològica recull qüestions i dilemes ètics fonamentals per a les condicions i el procés d’investigació, especialment per tractar amb persones i grups humans.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquesta matèria no requereix coneixements previs. Tanmateix, resultaria convenient que els/les estudiants estigueren familiaritzats amb els continguts vinculats a la matèria Aprenentatge i ensenyament de l'educació física.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.

- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En finalitzar la matèria l'estudiantat ha de poder:

- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'educació física.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de l'educació física i plantejar alternatives i solucions
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'educació física.
- Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigit o autònom.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies de l'educació física, atés el nivell i formació prèvia de els/as estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres

docents i professionals del centre.

- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge de l'educació física. Adquirir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure la seua capacitat per a aprendre per si mateix i amb uns altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció, aproximació conceptual i nivells de canvi en l'ensenyament

- 1.1. Sobre el concepte d'Innovació educativa.
- 1.2. Innovar en l'Educació Física. Nivells de canvi en l'ensenyament.
- 1.3. Canvi i socialització professional.
- 1.4. Perspectives sobre el canvi.

2. El procés de la innovació curricular: dimensions, fases i agents

- 2.1. Dimensions del procés d'innovació.
- 2.2. Les fases del procés innovador.
- 2.3. Innovació i principals agents: equips docents i xarxes de centre.

3. Enfocs curriculars innovadors en l'educació física i la seua relació amb els principals discursos en educació física. Models pedagògics i avaluació de propostes innovadores en educació física

- 3.1. Els discursos en educació física: el tècnic, el pràctic i el crític.
- 3.2. Principals enfocaments curriculars innovadors en educació física.
- 3.3. Disseny i desenvolupament de propostes d'innovació en educació física.
- 3.4. Avaluació i crítica de les propostes d'innovació en educació física.

4. Paradigmes d'investigació en Educació Física escolar

- 4.1. Introducció: investigació en Educació Física escolar.
- 4.2. Paradigmes d'investigació educativa: Aproximació conceptual i justificació.
- 4.3. Principals paradigmes d'investigació i la seua vinculació amb la investigació en Educació Física escolar.

5. Metodologia d'investigació educativa en Educació Física

- 51. Mètodes d'investigació.
- 52. El procés d'investigació.
- 53. Tipus de metodologies d'investigació.
- 54. Dissenys d'investigació.
- 55. Tècniques de recollida de dades.
- 56. Anàlisi de dades.
- 57. Criteris ètics i dades de validesa.

6. Principals línies d'investigació i el seu interès didàctic per a l'educació física

- 6.1.- Investigacions model en educació física
- 6.2.- Anàlisi d'informes publicats d'investigacions;
- 6.3. Bibliografia especialitzada d'investigació educativa: estratègies i eines de cerca d'informes.
- 6.4. Disseny, desenvolupament i avaluació de projectes d'investigació d'educació física

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	48,00	100
Estudi i treball autònom	94,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	8,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia que es planteja per a aquesta assignatura és fonamentalment activa. S'utilitzarà en la seua majoria recursos docents que afavorisquen la implicació i participació de l'estudiantat en el seu propi procés d'aprenentatge mitjançant, entre altres estratègies metodològiques, la de formar grups de treball cooperatius, grups de discussió, aprenentatge basat en problemes, etc.

La assignatura s'estructura en diferents apartats:

a) Horari presencial

Classes presencials teoricopràctiques en les quals es treballaran els continguts de les assignatures, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc. La realització de treballs de grup té com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet a l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per a coordinar a els/as estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

Proves orals i escrites per a la valoració dels continguts teoricopràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.

b) Horari no presencial

Estudi, realització de tasques i treballs individuals i altres de naturalesa cooperativa, orientats a la preparació de les classes teoricopràctiques, els treballs individuals i en grup i les proves orals i escrites que es puguin realitzar per a l'avaluació de l'adquisició dels aprenentatges individuals.

AVALUACIÓ

El model d'avaluació proposat per a l'assignatura és el d'avaluació contínua i formativa i tindrà en compte els següents sistemes d'avaluació:

- 1.- Seguiment periòdic del progrés de l'estudiant, tant a l'aula com en tutories individuals i en grup (ponderació 20%).
- 2.- Avaluació dels treballs encomanats, inclosos l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers (ponderació 20%).
- 3.- Valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tasques que es realitzen fora d'ella (ponderació 20%).
- 4.- Proves orals i escrites (ponderació 40%).

Els criteris d'avaluació utilitzats en els sistemes d'avaluació esmentats són els següents:

- Per a ser qualificat pel sistema l'avaluació contínua cal assistir a un mínim del 80% de les sessions pràctiques.
- Per a ser avaluat segons el model d'avaluació contínua s'haurà de tenir aprovat cadascú dels diferents sistemes d'avaluació anteriorment esmentats.
- En les activitats i treballs teòrics o pràctics presentats, individuals i en grup, es valorarà, entre altres aspectes: la coherència, la rellevància, les aportacions personals, la capacitat reflexiva i crítica, les innovacions i l'adequació de les fonts bibliogràfiques consultades.
- En les proves d'execució i orals, individuals o en grup, es valorarà, entre altres aspectes: la coherència, la rellevància, l'organització, la facilitat de comunicació, l'originalitat, els recursos didàctics utilitzats.
- En les proves teòriques realitzades es valorarà l'adequació a les fonts bibliogràfiques.

L'alumnat que no haja aprovat l'assignatura en primera convocatòria té dret a poder superar-la en segona convocatòria per mitjà de la realització d'un examen en el qual se li avalue totes les activitats d'avaluació contínua recuperables. Per a la seua qualificació es tindrà en compte l'adequació a les fonts bibliogràfiques presentades durant el curs.

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programen en aquesta matèria és obligatòria en els termes indicats en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a Títols de Grau i Màster.

En qualsevol cas, s'aplicarà la normativa d'avaluació i qualificació vigent de la Universitat de València (2017/108).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Devís, J. (1996). Educación física, deporte y currículum. Investigación y desarrollo curricular. Madrid: Visor.
- Devís, J. y Peiró, C. (1997). Nuevas perspectivas curriculares en Educación Física: la salud y los juegos modificados (2ª ed.). Barcelona: Inde.
- Escartí, A., Pascual, C. y Gutiérrez, M. (2005). Responsabilidad personal y social a través de la educación física y el deporte. Barcelona: Graó.
- Fernández-Balboa, J.M. (1998). La ética de la investigación cualitativa en la educación física: teorías, rigor empírico y aspectos éticos en el proceso de investigación. Áskesis, 3, sección 2.
- Generelo, E., Zaragoza, J. y Julián, J.A (Coord.) (2005). La Educación Física en las aulas: Aprender a partir de un proyecto. Zaragoza: Ed. Gobierno de Aragón. Departamento de Educación, Cultura y Deporte
- Generelo, E., Julián, J.A y Zaragoza, J. (Coord.) (2009). Tres vueltas al patio. La carrera de larga duración en la escuela. Barcelona: INDE.
- Guba, E.G. y Lincoln, Y. (1981). Effective Evaluation. San Francisco: Jossey Bass
- Kirk, D., Macdonald, D. y OSullivan, M. (2006). The Handbook of Physical Education. London: Sage Publications.
- López Pastor, V.M. (coord.) (2006). La Evaluación en Educación Física: revisión de los modelos tradicionales y planteamiento de una alternativa: la evaluación formativa y compartida. Buenos Aires: Ed. Miño y Dávila
- López Pastor, V.M. y Gea González, J.M. (2010). Innovación, discurso y racionalidad en educación física. Revisión y prospectiva. Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte, vol. 10 (38) pp. 245-270. <http://cdeporte.rediris.es/revista/revista38/artinnovacion154.htm>
- Lorente Catalán, E., & Martos García, D. (2018). Educación física y pedagogía crítica: propuestas para la transformación personal y social. Educación física y pedagogía crítica, 1-350.
- McMillan, J. H., Schumacher, S., & Baides, J. S. (2005). Investigación educativa: una introducción conceptual. Madrid: Pearson.
- Peiró, C. y Devís, J. (1994). Innovación en educación física y salud: el estudio de un caso en investigación colaborativa. En J.I. Barbero González (coord.) Investigación alternativa en educación física, II Encuentro Unisport de Sociología del Deporte, pp. 249-270. Málaga: Unisport
- Peiró, C. y Devís, J. (1995). Health-Based Physical Education in Spain: The Conception, Implementation and Evaluation of an Innovation. European Physical Education Review, 1(1), 37-54.
- Popkewitz, T.S. (1988). Paradigma e ideología en la investigación educativa. Madrid: Mondadori.
- Sicilia, A. y Fernández-Balboa, J.M. (2004). La otra cara de la investigación. Reflexiones desde la educación física. Barcelona: Inde
- Soca-rel (2021). Educación Física como herramienta de transformación social. Pretextos críticos. Barcelona: Inde.

- Sparkes, A.C. (1992a). Research in Physical Education and Sport. Exploring Alternative Visions, pp.9-60. London: The Falmer Press
- Sparkes, A.C. (1992b). Breve introducción a los paradigmas de investigación alternativos en educación física. Perspectivas de la Actividad Física y el Deporte, 11, 29-33.
- Fraile, A., Ruiz, J.V., Velázquez, C. y López, V.M. (2009). La resolución de los conflictos en y a través de la educación física. Barcelona: Graó
- Fraile, A. et al (2004). Actividad física y salud en Secundaria. Valladolid: Junta de Castilla y León.
- Méndez, A. (2011) Modelos actuales de iniciación deportiva: unidades didácticas sobre juegos y deportes de cancha dividida. Sevilla: Wanceulen Editorial Deportiva

Complementàries

- Carbonell Sebarroja, J. (2008). Una educación para mañana. Barcelona: Octaedro
- Devís, J. (1993). Introducción crítica a la investigación positivista en la enseñanza de la educación física. En J.I. Barbero González (coord.) II Encuentro sobre sociología deportiva. Investigación alternativa en educación física, pp. 31-72. Málaga: Unisport, Junta de Andalucía
- Fraile, A. et al (2004). Actividad física y salud en Secundaria. Valladolid: Junta de Castilla y León
- Peiró, C., Hurtado, I. e Izquierdo, M. (2005). Un salto hacia la salud. Actividades y propuestas educativas con combas. Barcelona: Inde
- Pérez Brunicardi, D., López Pastor, V.M. e Iglesias Sanz, P. (2004) La Atención a la Diversidad en Educación Física. Sevilla: Ed. Wanceulen
- Velázquez Callado, C. y Fernández, I. (2002). Educación Física para la paz, la convivencia y la integración. Valladolid: Ed. La Peonza